

[Nørskov.]

jeg vil gerne henstille til den højtærede Trafikministers Overvejelse at se velvilligt paa deres Andragende.

Det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensen omtalte forleden forskellige Forhold vedrørende Det danske Hedeselskab. Jeg skal straks sige, at med Hensyn til det første af ham nævnte Spørgsmaal er jeg enig med det ærede Medlem. Det drejer sig om et gammelt Spørgsmaal, nemlig om Stedtillæg til Hedeselskabets Tjenestemænd. Jeg har tidligere fra denne Plads anbefalet Andragender i saa Henseende, idet jeg finder, at naar Hedeselskabets Tjenestemænd lønnes paa samme Maade som andre Tjenestemænd, bør de ogsaa have Stedtillæg, ligesom andre Tjenestemænd faar. Jeg vil derfor haabe, at denne Sag nu kan blive bragt til Afslutning.

Dernæst rejste det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensen det Spørgsmaal, om Tiden ikke nu var inde til, at Staten overtog Det danske Hedeselskab. I og for sig er der jo ikke noget nærværdigt i, at det ærede Medlem rejser et saadant Spørgsmaal, eftersom det ærede Medlem jo ønsker, at Staten skal overtage saa mange Virksomheder som muligt her i vort Land, ja, vel egentlig ønsker, at Staten skal overtage det hele, baade Jorden og Produktionsmidlerne. Men det ærede Medlem maa ogsaa forstaa, at andre ikke er saa begejstrede for Statsdrift og i det hele taget for, at Staten skal overtage saa meget som muligt, og at netop Tiden nu skulde være inde til, at Staten overtog Det danske Hedeselskab, kan jeg ikke erkende. Hedeselskabet arbejder jo meget godt, hvad ogsaa det ærede Medlem selv erkendte, idet han paa Sp. 235 i Folketingstidenden efter først at have nævnt det Beløb, som Staten yder til Det danske Hedeselskab, sagde følgende, som jeg beder om Tilladelse til at citere:

„Jeg tror, at disse Penge er givet godt ud; jeg tror, at Hedeselskabets Virksomhed har været af uhyre stor Værdi, ikke mindst ovre i Jylland.“

Det er jo en fuldkommen rigtig Bedømmelse, det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensen her anlægger. Selskabets Virksomhed har i Virkeligheden været af uhyre stor Værdi. Vi behøver blot at tænke paa, at ved Hedeselskabets Stiftelse i 1866 henlaa ca. 130 Kvadratmil af vort Fødeland som en øde, ubrudt Flade. Dette uhyre Areal er nu indskrænket saa betydeligt, at enkelte Folk, særlig en kendt jydsk Digter, drager til Felts imod Hedeselskabets Virksomhed, idet han er bange for, at Lyngen skal for-

svinde, saaledes at vi ikke mere har Heder her i vort Land. Jeg maa heroverfor sige, at en saadan Ængstelse behøver man absolut ikke at nære; der er jo sørget for, at den ejendommelige Natur, som en Hede-strækning frembyder, vil blive bevaret indtil de seneste Tider.

Det har været et mangesidigt Arbejde, Det danske Hedeselskab har taget op og har udført igennem Aarene. Jeg skal først nævne hele Engvandingsspørgsmaalet. Det var det Spørgsmaal, der særlig spandt Traaden mellem Hedeboerne og gamle Dalgas, fordi Engvandingen straks gav økonomisk Udbytte for de fattige Hedeboere. Senere har man saa taget de store, betydningsfulde Arbejder op, som jeg nu ganske kort skal nævne: Engvandingen og Aareguleringen i Forbindelse med de store Mose- og Engkulturarbejder, hvorved Tusinder af Tønder Land er frugtbargjort. Ved Hedeselskabets Medvirking er der merglet et Areal paa Fyns Størrelse. Ved Anlæg af Plantager og Smaaplantninger er det private Skovareal i Danmark vokset fra 95 400 ha til 235 300 ha. Jyllands Skovprocent, der i 1860 var 2,7, er nu 8,3 uden Sønderjylland. Ved denne Plantningsvirksomhed har mange Egne fuldkommen skiftet Karakter. Jeg behøver i saa Henseende kun at henvise til min egen Hjemegn; medens der før var mørkt, øde og trist, naar man saa ud over Egnen, er der nu ganske forvandlet, idet Egnen pyntes af smukke Plantager, mange Steder af kønne levende Hegn, der har givet Egnen et mildt, venligt Udseende. Naar Hedeselskabet har kunnet udrette et saa betydeligt Arbejde, skyldes det ikke mindst, at Selskabet har været saa heldigt altid at have dygtige Tjenestemænd og Medarbejdere, der har forestaaet at komme i Kontakt med Befolkningen. Hovedsagelig derfor er Resultatet blevet saa godt. Sikkert alle, der er knyttet til Hedeselskabet, beklager, at J. C. Christensen har besluttet at fratræde sin Stilling som Formand for Selskabet. Denne Beklagelse kom stærkt frem ikke mindst ved sidste Aars Repræsentantskabsmøde. J. C. Christensen har udrettet uhyre meget for Hedeselskabet; han har altid søgt at holde Politik udenfor Selskabet, saa at man kan sige, at Selskabet nyder Tillid i alle Kredse. Men jeg vil dog tro, at de Folk, der gennem en Aarrække har arbejdet med Hedeselskabet, vil have fuldt saa gode Betingelser for at udpege J. C. Christensens Efterfølger, som f. Eks. Staten, altsaa Ministeriet, vilde have.

Naar man færdes ude i Landet, møder man ofte det Spørgsmaal: kunde den offentlige Administration ikke indskrænkes noget,